

Сергій Тримбач:

заступник Генерального директора
Національного центру Олександра
Довженка

28 Молодим вже
імпонує націленість
на результат,
захопленість
практичною
стороною будь-якої
справи.
Оце і є основа
майбутньої
інтеграції
в європейському
домі.

Про входження до європейського контексту я думаю щоранку, з'їжджаючи ліфтом донизу у своєму будинку. Європа! — міркую собі, споглядаючи заплывану ліфтову підлогу. Європа, — чухаю потилицю, побачивши смітник у під'їзді. Е... щось воно не теє, вже зовсім печальнось, уздрівши ще якусь мерзоту, «родімое пятно» азіатчини.

Настрій псується геть, я чимчикую вулицею, сповнений песимізму і глухого незадоволення. І наштотуюсь на бородатенького чолов'ягу, що йде, вимахуючи торбинкою. Тю, та це ж Андрій Курков! Хто б сказав, що це академік Європейської кіноакадемії, тієї самої, яка щороку присуджує премії «Фелікс» за кращі континентальні витвори кіно? Втрапив він туди після того, як його сценарій «Приятель небіжчика» (режисер В'ячеслав Криштофович, 1997 рік) було номіновано на ту саму премію. Настрій мій одразу поліпшується. У

Підключитися до загального європейського «Струму»

незлій, тихій розмові ми згадуємо з Андрієм, як недавно плавали в Севастопольській бухті (під час проведення нашого міжнародного фестивалю анімаційних фільмів «Крок», де було чимало європейців, котрі радо приймали і навіть захоплювалися нашою щирістю, умінням карнавалізувати буденне життя), як здорово то було... Потім розмова перестрибує на теми кіновиробничі — Андріїв сценарій нині в роботі, французькі продюсери готують його до запуску, а режисером буде знову один із наших. Згадуємо успіх «Приятеля...», який був у Каннах і ще на десятку фестивалів, Курков обіцяє надати мені відгуки європейської критики.

Спільне виробництво фільмів — тепер без цього ні туди і ні сюди. Грошей замало, так просто їх тепер не дають. Це дотеперішня держава була щедрою, але ж тільки тому, що кіно було для неї знаряддям ідеологічного тиску на мізки не дуже прогресивних мас. Нині все по-іншому. Кошти треба збирати, іноді довго й нудно. Та що поробиш. Коли будуть у нас професійні продюсери — справа піде. Олександр Роднянський, наприклад. Відомий кінорежисер, віднедавна телевізійний продюсер. Однак кіно не забуває. Брав участь як продюсер у міжнародному проєкті створення фільму «1001 рецепт закоханого кухаря». Потім сприяння фільму Романа Балаяна «Два місяці, три сонця» спільно з Росією, зараз закінчується робота над серіалом «Ранок буржуа» (режисер Анатолій Матешко), теж «багатофігурний» проєкт... І це тільки частина фільмів.

На початку 90-х знаменитий режисер Кіра Муратова доволі різко характеризувала стиль роботи західних продюсерів, з якими їй довелося мати справу. Відтоді вона працює тільки з українцями та росіянами. «Три історії», наприклад. Що ж, ілюзії і справді виявилися забагато. Європейці значно жорсткіші від нас у роботі, більш вимогливі й дисципліновані. Ми більш душевні, для нас робота — це лиш одна із барв життя, а не його сутність. Хоча у молодих вже помічаєш більше власне європейських рис — їм імпонує ритм життя, націленість на результат, захопленість практичною стороною будь-якої справи. Оце вже і є основа майбутньої інтегра-

ції в європейському домі.

Скажімо, команда фестивалю «Молодість» вочевидь демонструє цілковиту розкутість європейського штибу. Ці молоді люди вільно мандрують по континенту, нормативи і культура якого для них цілком свої. Пригадується, як років зо три тому Олексій Першко нон-стопом добрався на один із французьких фестивалів, чим вразив усіх. Хтось плаче, що грошей немає, хтось чекає державної ласки — однак все це вже вчорашній день. Жити по-європейськи — це означає не чекати милостей від природи, свої творчі наміри формулювати чітко, відразу переводячи їх на мову практики, працювати динамічно...

Це стосується усіх сфер кінематографічного життя. В архівній справі маємо замкнути інформаційну мережу, підключитися до загальноєвропейського кінематографічного «струму». Для цього, зокрема, потрібно вступити до ФІАФ, Міжнародної федерації кіноархівів. Нині створюються передумови для такого вступу. Обмінюватися треба не тільки інформацією, а й фільмами, проєктами реставрації і пошуку кінострічок, програмами наукових досліджень...

Критики, журналісти зараз значно вільніше пересуваються країнами Заходу. Однак ми не такі мобільні й ініціативні, як хотілося б. Хоча досить назвати програму «Подвійне дзеркало», коли українські критики віч-на-віч зустрічаються зі своїми зарубіжними колегами, аби порівняти кінематографічні культури. Два таких семінари (зі шведами та угорцями), що вже відбулися, були доволі ефективними.

А ще — ми досі не вступили до Міжнародної федерації кінопреси (ФІПРЕСІ), що теж гальмує наше просування в Європу. На жаль, у нас не так багато осіб, котрі задовольняють вимоги такого членства (основне — знання мов та постійна праця в одному з видань). Знову-таки розрахунок на молодих — вони ростуть в нових умовах і здобудуть те, про що нам тільки мріялось.

Палітра наших стосунків із Заходом за останні роки значно збагатилася, хоча не настільки, щоб можна було нею задовольнитись. Минуле все ще чіпко тримає нас у своїх обіймах. Потрібен час, терпіння, щоденна робота...